

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 351/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., nar..., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátom Mgr. J. L., T., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 1 T 29/2011-672 z 23. októbra 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 To 137/2012-740 zo 7. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. apríla 2013 doručená sťažnosť M. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu

Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 29/2011-672 z 23. októbra 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 To 137/2012-740 zo 7. februára 2013.

Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu z 23. októbra 2012 uznaný za vinného v bode 1 z prečinu výtržníctva, prečinu ublíženia na zdraví a prečinu nebezpečného vyhrážania, v bode 2 zo zločinu vydierania a v bode 3 a 4 zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, za čo bol odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov a osem mesiacov. Sťažovateľ sa proti rozsudku odvolal. Krajský súd rozhodol o odvolaní na verejnom zasadnutí 7. februára 2013 rozsudkom tak, že zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a sťažovateľovi uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta výrok týkajúci sa skutku v bode 2 rozsudku okresného súdu, vo vzťahu ku ktorému krajský súd v rozsudku odkázal na svoj právny názor vyjadrený v uznesení č. k. 23 To 96/2012-647 z 3. septembra 2012, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu zo 14. júna 2012. Podľa sťažovateľa sú skutkové a právne závery okresného súdu a krajského súdu týkajúce sa tohto skutku arbitrárne a neodôvodnené.

V bode 2 rozsudku okresného súdu bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že *„dňa 20. 9. 2009 v čase asi o 12.00 hod. v B. v byte bytového domu č... na ul... vzal do ruky nôž s čepeľou o dĺžke asi 10 cm, podišiel k Z. R., ktorá v tom čase bola spolu so svojou dcérou Z. M. na odchode z bytu držiac na rukách ich spoločnú dcéru a svoju vnučku L. H., pričom svoju pravú ruku s nožom nasmeroval proti Z. R. a vyhrážal sa jej so slovami, že ak mu dcéru nevydá, tak ju zabije, čo u poškodenej vzbudilo dôvodnú obavu o jej život a zdravie a dcéru mu preto vydala.“*

Sťažovateľ namietal v konaní pred okresným súdom aj odvolacím súdom, že uvedený skutok nie je trestným činom, pretože konal v nutnej obrane, čo vylučuje protiprávnosť jeho konania. V tejto súvislosti poukazoval na čl. 41 ods. 4 ústavy a § 28

ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého jeden z rodičov vykonáva rodičovské práva a povinnosti aj vtedy, ak druhý z rodičov nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Tak to bolo aj v tomto prípade, pretože matka maloletej L. H., nar..., nebola 20. septembra 2009 plnoletá. Sťažovateľ tvrdí, že spôsobom popísaným v bode 2 výroku rozsudku okresného súdu len chránil právom chránený záujem spočívajúci v nerušenom výkone jeho rodičovských práv. V tejto súvislosti podperne argumentoval aj uznesením Krajského súdu v Českých Budejoviciach sp. zn. 4 To 360/96 z 25. júna 1996, ktorým uvedený súd kvalifikoval konanie obvineného so zbraňou proti osobe narušujúcej domovú slobodu ako konanie v nutnej obrane.

Podľa sťažovateľa sa okresný súd s jeho argumentáciou nijakým spôsobom nevysporiadal a krajský súd len odkázal na svoje uznesenie z 3. septembra 2012, v ktorom uviedol, že konanie sťažovateľa bolo zjavne neprimerané útoku a išlo o dvojmesačné dieťa, ktoré jeho matka Z. M. dojčila, čo sťažovateľ rozporuje s poukazom na výpoveď Z. M. na hlavnom pojednávaní 27. marca 2012.

Sťažovateľ uviedol, že vyčerpal všetky dostupné právne prostriedky na ochranu svojich práv, ku ktorým v jeho prípade nepatrí dovolanie podľa § 371 písm. i) Trestného poriadku, pretože dovolací súd nemôže v dovolacom konaní skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd Bánovce nad Bebravou rozsudkom č. k. 1 T/29/2011-672 zo dňa 23. 10. 2012 a Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 23To/137/2012-740 zo dňa 07. 02. 2013 porušili sťažovateľovo základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 2 Dohovoru a v súvislosti s tým i sťažovateľovo základné právo podľa čl. 17 ods. 1 Ústavy.

2. Rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 1T/29/2011-672 zo dňa 23. 10. 2012 a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 23 To/137/2012-740 zo dňa 07. 02. 2013 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. *M. H. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2.000,- EUR (slovom dvetisíc eur), ktoré mu je povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu:*

a/ Okresný súd Bánovce nad Bebravou vo výške 1.000,- EUR (slovom tisíc eur)

b/ Krajský súd v Trenčíne vo výške 1.000,- EUR (slovom tisíc eur).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 1 T 29/2011-672 z 23. októbra 2012

Z princípu subsidiarity vyjadreného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv

alebo slobôd mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07).

Vzhľadom na to, že na preskúmanie postupu a rozsudku okresného súdu bol príslušný krajský súd v odvolacom konaní, sťažovateľ podal odvolanie a o tomto bolo rozhodnuté krajským súdom, ústavný súd sťažnosť v časti, ktorá smeruje proti rozsudku okresného súdu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 23 To 137/2012-740 zo 7. februára 2013

Sťažovateľ namieta právnu kvalifikáciu skutku v bode 2 výrokovej časti rozsudku okresného súdu, ktorú potvrdil krajský súd svojím rozsudkom, a tvrdí, že jeho konanie nenapĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu vydierania, pretože konal v nutnej obrane podľa § 25 Trestného zákona, a teda v tomto bode mal byť spod obžaloby oslobodený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ v sťažnosti nenamieta správnosť a úplnosť zisteného skutku, netvrdí, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že sa skutok stal tak, ako to je uvedené v bode 2 rozsudku okresného súdu (v sťažnosti neuviedol, že neboli vykonané ním navrhované dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia o inom skutkovom priebehu deja alebo že súdy na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým záverom), ale tvrdí, že skutok, ktorý je uvedený v bode 2 rozsudku okresného súdu, mal byť právne kvalifikovaný ako konanie v nutnej obrane, a nie ako trestný čin. Namieta teda

nesprávnu aplikáciu normy hmotného práva (§ 25 Trestného zákona). Na posúdenie tejto námietky je príslušný Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní.

Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. Ústavný súd v rámci svojej právomoci nemôže autoritatívne rozhodnúť o tom, či sťažovateľove tvrdenia v skutočnosti spĺňajú alebo nespĺňajú dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku. To môže posúdiť a rozhodnúť o tom iba dovolací súd. Ústavný súd však v tomto konkrétnom prípade konštatuje, že sťažovateľova námietka tak, ako ju predložil ústavnému súdu, sa javí ako dovolací dôvod.

Ústavný súd je tak, ako aj iné orgány verejnej moci viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy a nemôže vykonávať svoju právomoc podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v rozpore s ústavným princípom subsidiarity. Právna úprava trestného konania poskytuje sťažovateľovi mimoriadny opravný prostriedok, ktorého účelom je náprava právnych pochybení v právoplatne skončených veciach, a tým je dovolanie podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku. Až preskúmaním namietaných právnych pochybení príslušným súdom v trestnom konaní je splnená podmienka vyčerpania dostupných právnych prostriedkov ochrany tých základných práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta v konaní pred ústavným súdom.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd v záujme právnej istoty sťažovateľa poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), v ktorých vyslovil, že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. V prípade, ak by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok

z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V danom prípade sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu založenú na argumentácii, ktorá svojím obsahom smeruje k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pričom z obsahu sťažnosti vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie nepodal. Za daných okolností považuje ústavný súd sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k rozsudku krajského súdu za predčasne podanú, a teda v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde za neprípustnú. Preto ju po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2013